PRIPOROČILA

PRIPOROČILO KOMISIJE

z dne 8. novembra 2013

glede ugotavljanja ravni akrilamida v živilih

(Besedilo velja za EGP)

(2013/647/EU)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije, zlasti člena 292 Pogodbe,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Živilska industrija, države članice in Komisija si od leta 2002 močno prizadevajo ugotoviti načine nastajanja akrilamida in zmanjševati njegove ravni v predelanih živilih.

(2) Organizacija FoodDrinkEurope, ki zastopa evropsko živilsko industrijo in industrijo pijač, je razvila „zbirko orodij [1]“, ki jih proizvajalci živil lahko uporabljajo selektivno glede na njihove posebne potrebe za zniževanje ravni akrilamida v njihovih izdelkih. Poleg tega je pripravila kratke brošure z informacijami o najpomembnejših orodjih za vsak sektor. To dejavnost so podprli regulatorji in k njej tudi prispevali.

(3) Ravni akrilamida so bile v nekaterih živilih bistveno višje od ravni v primerljivih proizvodih iz iste kategorije proizvodov. Zato je Komisija menila, da je ustrezno, da pristojni organi držav članic pregledajo metode proizvodnje in predelave, ki jih uporabljajo nosilci živilske dejavnosti. V ta namen je Komisija 10. januarja 2011 sprejela priporočilo o raziskavi ravni akrilamida v živilih [2] („priporočilo iz leta 2011“).

(4) Na podlagi priporočila iz leta 2011 naj države članice ugotovijo, ali raven akrilamida v določenem živilu presega okvirne vrednosti iz Priloge k navedenemu priporočilu.

(5) Ravni akrilamida v živilih so države članice spremljale od leta 2007 do 2009 v skladu s Priporočilom Komisije 2007/331/ES [3] in od leta 2010 v skladu s Priporočilom Komisije 2010/307/EU [4]. Program spremljanja je usmerjen na tista živila, za katere je znano, da vsebujejo visoke ravni akrilamida in/ali pomembno prispevajo k njegovem vnosu s prehrano pri ljudeh.

(6) Rezultate spremljanja za obdobje od leta 2007 do leta 2010 je zbrala Evropska agencija za varnost hrane (EFSA) v znanstvenem poročilu „Update on acrylamide levels in food from monitoring years 2007–2010“ („Posodobljeni rezultati ravni akrilamida v živilih v letih spremljanja od 2007 do 2010“) [5] z dne 18. oktobra 2012. EFSA je sklenila, da v skupinah živil ni bilo zaznati vsesplošnega trenda zniževanja ravni akrilamida ter da je raven akrilamida nižja le v nekaterih kategorijah živil, medtem ko se je v drugih kategorijah živil povečala.

(7) Na podlagi rezultatov, pridobljenih v letih 2011 in 2012, ter rezultatov spremljanja stanja, pridobljenih v skladu s priporočiloma 2007/331/ES in 2010/307/EU, je primerno ustrezno spremeniti nekatere okvirne vrednosti iz Priloge k priporočilu iz leta 2011.

(8) Zato bi bilo treba priporočilo iz leta 2011 nadomestiti z novim priporočilom.

---

[1] „Zbirka orodij“, ki jo je razvila organizacija FoodDrinkEurope, vsebuje 14 različnih parametrov („orodij“), razporejenih v 4 glavne kategorije („deli zbirke orodij“), ki jih proizvajalci živil lahko uporabljajo selektivno glede na njihove posebne potrebe za zniževanje ravni akrilamida v njihovih izdelkih. Ti štirje deli se nanašajo na kmetijske dejavnike, živilski recept, predelovanje in končno pripravo. Zbirka orodij je na voljo na naslednji povezavi: http://ec.europa.eu/food/food/chemicalsafety/contaminants/ciaa_acrylamide_toolbox09.pdf

[2] http://ec.europa.eu/food/food/chemicalsafety/contaminants/recommendation_10012011_acrylamide_food_sl.pdf

[3] Priporočilo Komisije 2007/331/ES z dne 3. maja 2007 o spremljanju ravni akrilamida v živilih (UL L 123, 12.5.2007, str. 33).

[4] Priporočilo Komisije 2010/307/ES z dne 2. junija 2010 o spremljanju ravni akrilamida v živilih (UL L 137, 3.6.2010, str. 4).

[5] Evropska agencija za varnost hrane; Update on acrylamide levels in food from monitoring years 2007 to 2010 (Posodobljeni rezultati ravni akrilamida v živilih v letih spremljanja od 2007 do 2010). *EFSA Journal* 2012; 10(10):2938. [38 str.] doi:10.2903/j.efsa.2012.2938. Na voljo na spletu: www.efsa.europa.eu/efsajournal

(9) Preiskave bi morale še naprej vključevati analizo tveganj in kritičnih nadzornih točk (HACCP) ali podoben sistem nosilca živilske dejavnosti ([1]), da se skupaj z nosilcem živilske dejavnosti razišče, ali so bile ugotovljene ustrezne stopnje predelave, pri katerih lahko nastaja akrilamid, ter ali so bili sprejeti ustrezni ukrepi za njihov nadzor. Pri tem bi morali pristojni organi oceniti, v kolikšni meri je nosilec živilske dejavnosti uporabil trenutno znane možnosti za minimiziranje ravni akrilamida, npr. možnosti, predlagane v kodeksu ravnanja za akrilamid, ki ga je sprejela Komisija za Codex Alimentarius, in v „zbirki orodij" za akrilamid, ki jo je pripravila organizacija FoodDrinkEurope.

(10) Namen okvirnih vrednosti, navedenih v tem priporočilu, je samo pokazati na nujnost preiskave. To niso varnostne mejne vrednosti. Zato bi bilo treba sprejeti izvršilni ukrep in/ali sprožiti hitro obveščanje samo na podlagi razumne ocene tveganja za vsak posamezni primer, ne pa zgolj zaradi presežene okvirne vrednosti.

(11) Na podlagi rezultatov preiskav, ki bodo leta 2013 in 2014 pridobljeni v skladu s tem priporočilom, in na podlagi rezultatov spremljanja stanja, pridobljenih v skladu s Priporočilom 2010/307/EU, ter rezultata posodobljene ocene tveganja o vsebnosti akrilamida v hrani, ki jo opravi EFSA, bo Komisija ocenila razmere po oceni tveganja Evropske agencije za varnost hrane ter se odločila, ali so potrebni drugi ustrezni ukrepi –

SPREJELA NASLEDNJE PRIPOROČILO:

1. Države članice naj z aktivnim sodelovanjem nosilcev živilske dejavnosti nadalje preučijo metode proizvodnje in predelave, ki so jih uporabili proizvajalci živil, ko raven akrilamida v živilu, preskušenem v okviru programa spremljanja v skladu s Priporočilom 2010/307/EU, presega okvirno vrednost akrilamida, določeno za zadevno kategorijo živila v Prilogi k temu priporočilu.

2. Za namene točke 1 bi bilo treba raven akrilamida oceniti brez upoštevanja analitske merilne negotovosti.

3. Preiskave iz točke 1 bi morale vključevati preverjanje postopkov, ki temeljijo na analizi tveganj in kritičnih nadzornih točkah (HACCP) nosilca živilske dejavnosti, da se preveri:

   (a) ali je nosilec živilske dejavnosti v sistemu HACCP ali podobnem sistemu opredelil ustrezne stopnje predelave, ki lahko privedejo do nastanka akrilamida, in

   (b) ali je nosilec živilske dejavnosti sprejel ustrezne ukrepe za zmanjšanje količine akrilamida.

4. Preiskave iz točke 1 bi morale zlasti pojasniti, v kolikšni meri je nosilec živilske dejavnosti uporabil trenutno znane možnosti za minimiziranje ravni akrilamida, npr. možnosti iz kodeksa ravnanja za akrilamid, ki ga je sprejela Komisija za Codex Alimentarius, in možnosti iz „zbirke orodij" za akrilamid organizacije FoodDrinkEurope.

5. Države članice bi morale svoje ugotovitve sporočiti Komisiji do 31. oktobra 2014 in do 30. aprila 2015.

6. To priporočilo nadomešča Priporočilo z dne 10. januarja 2011 o raziskavi ravni akrilamida v živilih.

V Bruslju, 8. novembra 2013

Za Komisijo

Tonio BORG

Član Komisije

([1]) Uredba (ES) št. 852/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o higieni živil (UL L 139, 30.4.2004, str. 1).

PRILOGA

Okvirne vrednosti akrilamida na podlagi podatkov spremljanja EFSA v obdobju 2007–2012

Živilo	Okvirna vrednost [µg/kg]	Opomba
Pomfrit, pripravljen za zaužitje	600	Izdelek, ki se prodaja pripravljen za zaužitje, kakor je opredeljen v delu C.1 Priloge k Priporočilu 2010/307/EU
Krompirjev čips iz svežega krompirja in iz krompirjevega testa Krekerji na osnovi krompirja	1 000	Izdelek, ki se prodaja, kakor je opredeljen v delih C.2 in C.10 Priloge k Priporočilu 2010/307/EU
Mehek kruh (a) kruh na osnovi pšenice (b) mehek kruh razen kruha na osnovi pšenice	 80 150	Izdelek, ki se prodaja, kakor je opredeljen v delu C.4 Priloge k Priporočilu 2010/307/EU
Žitni kosmiči za zajtrk (razen ovsene kaše) — izdelki iz otrobov in celih žitnih zrn, ekspandirana zrna (ekspandirana zrna so pomembna le, če je označeno) — izdelki na osnovi pšenice in rži (*) — izdelki na osnovi koruze, ovsa, pire, ječmena in riža (*)	 400 300 200	Izdelek, ki se prodaja, kakor je opredeljen v delu C.5 Priloge k Priporočilu 2010/307/EU
Piškoti in oblati Krekerji razen krekerjev na osnovi krompirja Hrustljavi kruh Medenjaki Izdelki, podobni drugim proizvodom v tej kategoriji	500 500 450 1 000 500	Izdelek, ki se prodaja, kakor je opredeljen v delu C.6 Priloge k Priporočilu 2010/307/EU
Pražena kava	450	Izdelek, ki se prodaja, kakor je opredeljen v delu C.7.1 Priloge k Priporočilu 2010/307/EU
Instant kava	900	Izdelek, ki se prodaja, kakor je opredeljen v delu C.7.2 Priloge k Priporočilu 2010/307/EU
Kavni nadomestki (a) kavni nadomestki predvsem na osnovi žit (b) drugi kavni nadomestki	 2 000 4 000	Izdelek, ki se prodaja, kakor je opredeljen v delu C.7.3 Priloge k Priporočilu 2010/307/EU
Otroška hrana razen žitnih kašic (**) (a) ki ne vsebujejo suhih sliv (b) ki vsebujejo suhe slive	 50 80	Izdelek, ki se prodaja, kakor je opredeljen v delu C.8 Priloge k Priporočilu 2010/307/EU
Piškoti in prepečenec za dojenčke in majhne otroke	200	Izdelek, ki se prodaja, kakor je opredeljen v delu C.9.1 Priloge k Priporočilu 2010/307/EU
Žitne kašice za dojenčke in majhne otroke (***), razen piškotov in prepečenca	50	Izdelek, ki se prodaja, kakor je opredeljen v delu C.9.2 Priloge k Priporočilu 2010/307/EU

(*) Kosmiči, ki ne vsebujejo celih zrn in/ali otrobov. Kategorijo določa žito, ki je prisotno v največji količini.

(**) Kot je opredeljena v členu 1(2)(b) Direktive Komisije 2006/125/ES z dne 5. decembra 2006 o žitnih kašicah ter hrani za dojenčke in majhne otroke (UL L 339, 6.12.2006, str. 16).

(***) Kot so opredeljene v členu 1(2)(a) Direktive 2006/125/ES.